

Zvyšování kvality vzdělávání učitelů přírodovědných předmětů

Školská legislativa

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.

Školská legislativa

Přehled nejdůležitějších zákonů a vyhlášek pro základní a střední školy

Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon)

Část první – obecná ustanovení

- § 3 Systém vzdělávacích programů
- § 4 Rámcové vzdělávací programy
- § 5 Školní vzdělávací programy
- § 16 Vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí, žáků a studentů mimořádně nadaných
- Organizace vzdělávání ve školách: § 23, § 24, § 25, § 26, § 27
 - § 23 Organizace škol: MŠ, ZŠ, SŠ se člení na třídy, VOŠ na studijní skupiny, konzervatoře a ZUŠ na oddělení, jazykové školy na kurzy
 - § 24 Školní rok: od 1. září do 31. srpna, ředitel může vyhlásit pro žáky nejvýše 5 volných dnů ve školním roce
 - § 25 Formy vzdělávání: denní, večerní, dálkové, distanční a kombinovaná forma vzdělávání; délka studia u jiných forem vzdělávání je nejvýše o 1 rok delší než u denní formy vzdělávání
 - § 26 Vyučovací hodina: délka je 45 minut, v odborném výcviku a při odborné praxi ve SŠ a VOŠ je 60 minut; v učebních dokumentech je stanoven počet týdenních vyučovacích hodin pro jednotlivé ročníky
 - § 27 Učebnice, učební texty, školní potřeby; učebnice pro základní a střední vzdělávání musí obsahovat schvalovací doložku MŠMT- seznam učebnic je zveřejněn ve Věstníku MŠMT způsobem umožňujícím dálkový přístup; o používání i dalších učebnic mimo výše uvedené rozhoduje ředitel školy; žákům, kteří plní povinnou školní docházku jsou bezplatně poskytovány učebnice a učební texty; nárok na bezplatné poskytování učebnic a učebních textů mají i žáci se zdravotním postižením, kteří navštěvují střední školu; ředitel střední školy zřizuje tzv. fond učebnic a učebních textů pro 10 % žáků školy, které jsou bezplatně zapůjčovány žákům se sociálním znevýhodněním

- § 28 Dokumentace škol a školských zařízení
 - a) rozhodnutí o zápisu do školského rejstříku a jeho změnách
 - b) evidence žáků (školní matrika)
 - c) doklady o přijímání ke vzdělávání, průběhu vzdělávání a jeho ukončování
 - d) vzdělávací programy
 - e) výroční zprávy o činnosti školy, zprávy o vlastním hodnocení školy
 - f) třídní kniha, která poskytuje průkazné údaje o poskytovaném vzdělávání a jeho průběhu
 - g) školní řád nebo vnitřní řád, rozvrh vyučovacích hodin
 - h) záznamy z pedagogických rad
 - i) kniha úrazů a záznamy o úrazech
 - j) protokoly a záznamy o provedených kontrolách a inspekční zprávy
 - k) personální a mzdovou dokumentaci a další dokumentaci
- § 29 Bezpečnost a ochrana zdraví ve školách a školských zařízeních
- § 30 Školní řád, vnitřní řád, stipendijní řád (práva a povinnosti žáků, jejich zákonných zástupců, vzájemné vztahy s pedagogickými pracovníky, provoz a vnitřní režim školy nebo školského zařízení; podmínky zajištění BOZ, ochrana žáků před sociálně patologickými jevy, podmínky zacházení s majetkem školy; součástí školního řádu jsou pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků, školní řád je zveřejněný, jsou s ním seznámeni žáci, jejich zákonní zástupci a zaměstnanci školy; stipendijní řád může ředitel vydat se souhlasem zřizovatele
- § 31 Výchovní opatření (pochvaly nebo jiná ocenění a kázeňská opatření, tj. podmíněné vyloučení žáka, vyloučení žáka a další kázeňská opatření, která nemají právní důsledky pro žáka – napomenutí třídního učitele, učitele odborného výcviku, důtka ředitele, třídního učitele, důtka učitele odborného výcviku; u podmíněného vyloučení stanoví ředitel školy zkušební lhůtu, a to nejvýše na dobu jednoho roku, žáka lze podmíněně vyloučit nebo vyloučit pouze v případě, že splnil povinnou školní docházku, o podmíněném vyloučení i o vyloučení rozhoduje ředitel do dvou měsíců ode dne, kdy se o provinění žáka dozvěděl, o svém rozhodnutí informuje pedagogickou radu, žák přestává být žákem školy dnem následujícím po dni nabytí právní moci rozhodnutí o vyloučení, nestanoví-li toto rozhodnutí den pozdější

Část třetí Povinnost školní docházky a základní vzdělávání

- Základní vzdělávání: § 44 až § 56
- § 44 Cíle základního vzdělávání (osvojení potřebných strategií učení, motivace k celoživotnímu učení)
- § 45 Stupně vzdělání (stupeň základního vzdělání získá žák úspěšným ukončením vzdělávání na ZŠ, na nižším stupni šestiletého nebo osmiletého gymnázia; stupeň základního vzdělávání se také získá po splnění povinné školní docházky a po úspěšném ukončení kurzu pro získání základního vzdělání – v ZŠ, SŠ; ukončením vzdělávacího programu základního vzdělávání v ZŠ speciální získá žák základy vzdělání)
- § 46 Organizace základního vzdělávání (zápis do 1. ročníku – stanoví ředitel školy včetně zveřejnění, základní vzdělávání v ZŠ má 9 ročníků, první stupeň, druhý stupeň; v místech, kde nelze zřídit ZŠ s 9. ročníky, lze zřídit školu, která nemá všechny ročníky, základní vzdělávání pro žáky se zdravotním postižením může se souhlasem MŠMT trvat 10 roků)
- § 47 Přípravné třídy ZŠ (obec, svazek obcí nebo kraj mohou se souhlasem krajského úřadu zřizovat přípravné třídy ZŠ pro děti v posledním roce před zahájením povinné školní docházky, které jsou sociálně znevýhodněné a u kterých je předpoklad, že zařazení do přípravné třídy vyrovná jejich vývoj; lze ji zřídit, pokud v ní bude nejméně 7 dětí)
- § 48 Vzdělávání dětí s těžkým mentálním postižením, s více vadami a s autismem (mohou se vzdělávat v ZŠ speciální, a to s písemným souhlasem zákonného zástupce a na základě písemného doporučení odborného lékaře a školského poradenského zařízení)
- § 49, § 50 Průběh základního vzdělávání (přestupy žáka z jedné školy na druhou – souhlas ředitele školy, do které žák přestupuje, informovanost ředitelů, poskytnutí dokumentace do 5 dnů; převedení žáka do vzdělávacího programu pro žáky se zdravotním postižením, popř. do ZŠ speciální – provádí ředitel na základě doporučení odborného lékaře, školského poradenského zařízení a písemným souhlasem zákonného zástupce; ve školách se musí vytvořit podmínky pro vyrovnání rozdílů ve znalostech žáka – rozdílnost ŠVP; zákonný zástupce dokládá nejpozději do tří kalendářních dnů důvody nepřítomnosti žáka, podmínky omlouvání jsou ve školním řádu; ředitel může žáka uvolnit ze zdravotních nebo jiných závažných důvodů zcela nebo zčásti z vyučování některého předmětu, zároveň určí náhradní způsob vzdělávání žáka v době vyučování tohoto předmětu, v případě TV může být v první a poslední hodině uvolněn bez náhrady, individuální vzdělávací plán stanoví ředitel pro žáky, kteří se nemohou déle než 2 měsíce ze zdravotních důvodů účastnit vyučování)

- § 51, § 52, § 52 Hodnocení výsledků vzdělávání žáků (každé pololetí vysvědčení, v 1. pololetí může být výpis; hodnocení klasifikačním stupněm, slovně, kombinací obou způsobů; o způsobu hodnocení rozhoduje ředitel se souhlasem školské rady; u žáka s vývojovou poruchou učení rozhodne ředitel o použití slovního hodnocení na základě žádosti zákonného zástupce, výsledky vzdělávání v ZŠ speciální se hodnotí slovně; v posledním roce plnění povinné školní docházky vydá ZŠ žákovi výstupní hodnocení, v 5. a 7. ročníku žákovi, který se hlásí na víceleté gymnázium)
- § 54, § 55 Ukončení základního vzdělávání

Část čtvrtá Střední vzdělávání

- Cíle a stupně středního vzdělávání, přijímání ke vzdělávání, jeho organizace a průběh: § 57 až § 85

Část pátá vzdělávání v konzervatoři § 86 až § 91

Část šestá Vyšší odborné vzdělávání § 92 až 107

Část desátá Školská zařízení a školské služby § 115 až § 121 (zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků, školská poradenská zařízení, školská výchovná a ubytovací zařízení, školská zařízení pro zájmové vzdělávání, zařízení školního stravování, školská účelová zařízení)

Část třináctá Školský rejstřík § 141 až § 159

Část patnáctá Ředitel školy a školského zařízení a školská rada § 164 až § 168

Část šestnáctá Ministerstva a Česká školní inspekce § 169 až § 175

Část devatenáctá Společná, zrušovací a závěrečná ustanovení § 183 až § 191

Vyhlášky MŠMT, kterými se podrobněji rozpracovávají některá ustanovení školského zákona

- Vyhláška č. 322/2008 Sb., o organizaci školního roku (novela vyhlášky č. 16/2005 Sb.)
- Vyhláška č. 48/2005 Sb., o základním vzdělávání a některých náležitostech plnění povinné školní docházky
- Vyhláška č. 374/2006 Sb., o středním vzdělávání a vzdělávání v konzervatoři (novela vyhlášky č. 13/2005 Sb.)
- Vyhláška č. 47/2005 Sb., o ukončování vzdělávání ve středních školách závěrečnou zkouškou a o ukončování vzdělávání v konzervatoři absolutoriem

- Vyhláška č. 672/2004 Sb., o ukončování studia ve středních školách a učilištích (novela vyhlášky č. 442/1991 Sb.)
- Vyhláška č. 394/2008 Sb., kterou se stanoví podrobnosti o organizaci přijímacího řízení ke vzdělávání ve středních školách (novela vyhlášky č. 671/2004 Sb.)
- Vyhláška č. 470/2006 Sb., o vyšším odborném vzdělávání (novela vyhlášky č. 10/2005 Sb.)
- Vyhláška č. 62/2007 Sb., o vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí, žáků a studentů mimořádně nadaných (novela vyhlášky č. 73/2005 Sb.)
- Vyhláška č. 107/2005 Sb., o školním stravování
- Vyhláška č. 364/2005 Sb., o vedení dokumentace škol a školských zařízení a školní matriky a o předávání údajů z dokumentace škol a školských zařízení a ze školní matriky (novelizována vyhláškou č. 208/2009 Sb.)

Zákon č. 563 /2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů

- § 3 Předpoklady pro výkon funkce pedagogického pracovníka
- § 7 požadavky odborné kvalifikace pro učitele prvního stupně základní školy
- § 8 požadavky odborné kvalifikace pro učitele druhého stupně základní školy
- § 9 požadavky odborné kvalifikace pro učitele střední školy
- § 11 požadavky odborné kvalifikace pro učitele vyšší odborné školy
- § 23 rozsah přímé pedagogické činnosti
- § 24 další vzdělávání pedagogických pracovníků

Vyhlášky MŠMT, kterými se podrobněji rozpracovávají některá ustanovení zákona o pedagogických pracovnících

- Vyhláška č. 317/2005 Sb., o dalším vzdělávání pedagogických pracovníků, akreditační komisi a kariérním systému pedagogických pracovníků

Zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce

- **Část druhá Pracovní poměr** § 33 až § 73
§ 34: obsah pracovní smlouvy, § 35: zkušební doba, § 37: informování o obsahu pracovního poměru, § 38: povinnosti vyplývající z pracovního poměru, § 39: pracovní poměr na dobu určitou, § 48 až § 73: skončení pracovního poměru
- **Část čtvrtá Pracovní doba** § 79: stanovená týdenní pracovní doba, § 80: kratší pracovní doba
- **Část pátá Bezpečnost a ochrana zdraví při práci** § 101 až § 108
- **Část šestá Odměňování za práci** § 109 až § 150
§ 122: určení platu, § 123: platové tarify, § 126: příplatek za práci v sobotu a v neděli, § 131: osobní příplatek, § 132: příplatek za přímou pedagogickou činnost nad stanovený rozsah, § 134: odměna, § 136: platový výměr
- **Část sedmá Náhrada výdajů poskytovaných zaměstnanci v souvislosti s výkonem práce** § 151 až § 190
§ 157 až § 159: náhrada jízdních výdajů, § 162: náhrada výdajů za ubytování, § 163: stravné
- **Část devátá Dovolena** § 212, § 213, § 217 až § 220: čerpání dovolené
- **Část desátá Péče o zaměstnance**
§ 236: stravování zaměstnanců

Vyhlášky MŠMT, kterými se podrobněji rozpracovávají některá ustanovení zákoníku práce

- Vyhláška č. 263/2007 Sb., kterou se stanoví pracovní řád pro zaměstnance škol a školských zařízení zřízených Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy, krajem, obcí nebo dobrovolným svazkem obcí
- Vyhláška č. 64/2005 Sb., o evidenci úrazů dětí, žáků a studentů, platná od 9. 2. 2005
- Nařízení vlády č. 273/2009 Sb., kterým se mění Nařízení vlády č. 75/2005 Sb., o stanovení rozsahu přímě vyučovací, přímé výchovné, přímé speciálně pedagogické a přímé pedagogicko-psychologické činnosti pedagogických pracovníků, platné od 1. 9. 2009
 - učitel základní školy: 22 hodin přímé pedagogické činnosti týdně
 - učitel všeobecně vzdělávacích předmětů a odborných předmětů střední školy: 21 hodin přímé pedagogické činnosti týdně
 - učitel praktického vyučování ve střední škole: 21 až 25 hodin přímé pedagogické činnosti týdně
 - učitel odborného výcviku ve střední škole: 25 až 35 hodin přímé pedagogické činnosti týdně
 - **pro všechny pedagogické pracovníky platí týdenní pracovní doba stanovená zákoníkem práce (§ 79), tj. 40 hodin**
 - **možnosti pro naplnění zbývajících hodin nad míru přímé pedagogické činnosti stanoví ředitel školy**